

Prága: udvar-rekonstrukció és lakossági részvétel

Nemzetközi kitekintés

EuCDN

Az itt következő cseh esettanulmány a közösségfejlesztők európai hálózatának (EuCDN European Community Development Network, korábban CEBSD) legutóbbi közös munkája során, a Közösségfejlesztés Európai Keretrendszere számára készült. 2012/13-ban elméleti anyagokat és esettanulmányokat készítettek a tagszervezetek³⁸, melyek magyar nyelvű közlése a 2014/4. számban kezdődött a projekt elméleti munkájáról szóló beszámolóval és egy lengyel esettanulmánnyal, majd 2015/2. számban folytatódott egy norvég és egy katalán esettanulmánnyal, míg a 2016/4. számban egy bolgár esettanulmány található. Folytatás a következő számokban. A szerk.

Prága IX. kerületének vezetése beépítette gyakorlatába egy korábbi, a helyi lakosok bevonásával megvalósult rekonstrukciós projektje tapasztalatait. A felújításra kijelölt belső udvarokat hosszú időn át elhanyagolták, s a lakosok azonnali megoldást követeltek. A kerület vezetése konzultálni kívánt az érintett helyszínek használóival egy olyan új terv kidolgozása érdekében, mely jól tükrözi igényeiket és javaslataikat. A felújítás sikeres megvalósítása érdekében fontos volt, hogy valamennyi érintett (fiatal családok, nyugdíjasok stb.) számára biztosítsák a döntéshozatali folyamatban való részvételt.

A projekt céljai

A projekt több, egymással összefüggő célt foglalt magában. Az első cél az volt, hogy a terek használatával kapcsolatos igényeik és elképzeléseik megfogalmazásával valamennyi érintett lehetőséget kapjon az elkövetkező rekonstrukció tervezési folyamatában való részvételre. A projekt másrészt arra törekedett, hogy az udvarok használatával

kapcsolatos javaslat kidolgozása érdekében létrehozzon egy együttműködő csoportot a telektulajdonosok, a lakosok és a helyi hatóságok képviselőinek részvételével. Az utolsó cél az volt, hogy az érintettek közti együttműködés erősítésén keresztül elmélyítsék a lakosok és a helyi kapcsolatát.

A projekt folyamata

A projektcélok alapján, első lépésként, létrehoztak egy részvételi csoportot. Prága IX. kerületének képviselői, építészek, helyi lakosok és a háztulajdo-

³⁸ Id. az angol nyelvű, 2014-ben megjelent kiadványt: Community Development in Europe – Towards a Common Framework and Understanding <http://eucdn.net/eucdn-launches-framework-community-development-throughout-europe/>

nosok képviselői egyaránt meghívást kaptak a csoportban való részvételre. A csoport legfontosabb feladata az volt, hogy konzultáljon valamennyi érintettel, és a cselekvési terv kidolgozása érdekében azonosítsa a projekt legfontosabb témáit.

A következő lépés egy, a helybéli háztartásokban megvalósuló közvélemény-kutatást szolgáló kérdőív kidolgozása volt. Az **Agora CE**³⁹ csak technikai támogatást nyújtott, a tartalmat teljes egészében a részvételi csoport tartotta kézben. A kérdőív az érintett területek aktuális használatának kérdéseire fókuszált. Ez a folyamat elősegítette a kulcszereplők azonosítását, és feltárta a helyi lakosok részvételi szándékát az érintett területek rehabilitációjában, továbbá segített abban, hogy felhívják a helyi lakosok figyelmét a projektre és a küszöbön álló változásokkal kapcsolatos javaslatokra.

Megtartották az első nyilvános találkozót, ahol a felmérés eredményeit bemutatták a helybélieknek. A találkozón részt vett a kerületi önkormányzat alkalmazásában álló építész is. A helyiek ezután a felmérés eredményei és saját személyes preferenciáik alapján kialakított munkacsoportokban vehettek részt. Ezek a csoportok egyedi javaslatokat dolgoztak ki a rekonstrukcióval kapcsolatban. A

³⁹ Az **Agora Central Europe** 1998-ban jött létre, s azóta aktív szerepet visz a cseh társadalom demokratikus fejlődésében. A szervezet célja a demokratikus alapelvek megerősítése a társadalom különböző szintjein. Bátorítja az állampolgárok részvételét a döntéshozatalban és nyilvános vitákkal szélesíti társadalmi konzultációs teret. Számos állampolgári részvétellel kapcsolatos projektet vezet önkormányzatokkal együttműködve. Az Agora tagja az EUCDN és a CEE CN hálózatainak és számos nemzetközi projektben dolgozott már.
www.agora-ce.cz

munkacsoportokat helyi lakosok, más kulcsszereplők és az építész képviselte. Az így megszületett javaslatokat egy következő közösségi beszélgetésen mutatták be, s itt választották ki a legjobb, megvalósításra szánt javaslatokat.

Ezt követően pályázatot írtak ki építési vállalkozásoknak, ma pedig már felhasználóikat szolgálják a felújított udvarok.

Módszerek

A projekt számos közösségfejlesztő módszert használt.

Először is részvételi csoportot hoztak létre. A csoportban önkéntes volt a részvétel, s a helybéli érintettek voltak többségben. Az előkészítő szakasz során a csoport több alkalommal találkozott; a találkozók kimenete a kérdéses területtel kapcsolatos személyes tapasztalatokon alapuló kérdőív lett.

A helyi lakosok igényeit és szempontjait a részvételi csoport által készített kérdőív segítségével megvalósított helyi felmérés alapján azonosították. A kérdőívben az állampolgárok kifejezheték a területek akkori állapotával kapcsolatos véleményüket, s megnevezhetik, hogy szerintük ezeknek milyen célokat kellene szolgálniuk. A kitöltött kérdőívek száma nem volt ugyan magas, ezek azonban segítettek beazonosítani az udvari területeket használó emberek csoportjait, s a későbbi szakaszokban a projekt ezekre az emberekre fókuszált.

A részvétel a terület valamennyi érintetti csoportját megszólító közösségi beszélgetéseket is magában foglalta. E találkozókat műhelyalkalmaknak tervezték, melyeken a résztvevők elmondhatják véleményüket, és megbeszélhetik a javasolt változásokat a kerületi önkormányzat képviselőivel. Az emberek nagyra értékelték annak lehetőségét, hogy bevonták őket a döntéshozatali folyamatba. A projekt során utolsóként használt módszert a munkacsoportok jelentették, melyek az udvarok használóinak igényeire alapozott specifikus javaslatokra fókuszáltak.

Eredmények

Befejezésül elmondhatjuk, hogy valamennyi célnkat elértük. Az Agora CE segítségével a részvételi

csoport elkészítette a kérdőívet és a teljes projekt kommunikációs stratégiáját. Valamennyi érintetti kör részt vett a döntéshozatali folyamatot befolyásoló csoportokban.

A projekt megerősítette a helyi emberek részvételi folyamatokba vetett bizalmát, illetve segítette bemutatni a kerületi önkormányzat szerveinek működését. Ugyanakkor informális állampolgári csoportok alakultak, melyek a projekt befejezése után is felléphetnek közösségi érdekek képviselőiben.

Fordította Farkas Gabriella